

ΜΗΧΑΛΝΕΣΑΙ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ : 'Εν Ἀθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20 — 'Εν τῷ ἔξωτ. φρ. 30.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ : ἅπαρ ἢ δις, λ. 40, τρίς ἕως ἑξάκις λ. 20, κατὰ μῆνα λ. 15, ἔτος ἢ ἑξαμηνίαν λ. 10.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ, ὄδος Μουσῶν, Ἀριθ. 6, ἀπέναντι τῆς οἰκίας Φιλήμονος παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος.—

B. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

'Αφ' ὅτου ὁ κυρίαρχος ἡμεῖς λαὸς ἐξεδικήθημεν διὰ τὸ ἄγος τοῦ Θεβαϊκοῦ ἐγκλήματος καὶ τὴν ἔθνικὴν ταπεινώσιν τῆς 31 Μαρτίου, κινδυνεύομεν πρὸς τοῖς ἄλλοις καθ' ἑκάστην ἕνεκα τῆς οἰκονομολογικῆς πολιτικῆς τῆς κυβερνήσεως καὶ τὸν πεζότατον τῆς βαθμικίας ἀσιτίας θάνατον.

Αἱ μεγάλαι ἠθικο-κοινωνικαὶ συνταγαὶ αἱ ἐκδοθεῖσαι κατὰ τοῦ μακαρίτου Κουμουνοῦρου ἔσχον ταχυτάτην ἀντιδρασιν φεῦ ! ὄχι ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἢ τοῦ χαρακτῆρος ἡμῶν, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ στομάχου ἡμῶν, ὅστις δὲν ἐδύνατο νὰ ζήσῃ ἄνευ ἠθικῆς !

'Ἡ θεωρία αὕτη εἶνε παλαιά, ἡ ἠθικὴ ἢ ἄρτος, ἀμφοτέρωθεν δὲν δύνανται νὰ συνπαρῶσιν ὁμοῦ. 'Επὶ τοῦ προκειμένου ἢ κοινωνία ἡμῶν ἔπαθεν ὅ,τι καὶ εἰς ἀναβιώσα; δημοσιογράφος : ἐν ὅσῳ ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστω ἔτρωγε τὸν ἥσυχον ἄρτον ἀνέτου θέσεως, ἡ ὑπαρξίς του ἔρρεεν ἀνώδυνος, ἄγνωστος, μετριόφρων καὶ εἰρηνικῆ· εὐθὺς ὅμως ὡς ἔστερηθῆ τῆς θέσεώς του, ἐν ἀκαρεῖ ἀνεφλέγησαν ἐν τῇ ψυχῇ του πάντες οἱ σπινθῆρες τῶν μεγάλων φρονημάτων καὶ τῶν μεγάλων ἔργων καὶ τὰ στήθη του ἐνέπλησε θυμὸς ἡρωϊκός καὶ ἡράκλειος.

Οὕτω καὶ ἡ κοινωνία ἡμῶν ἐπὶ μὲν Κουμουνοῦρου εἶχε τὰ τρόφιμα εὐθηνότατα, ἔτρωγε καὶ ἐχώνευεν ἄνευ πολλῶν κόπων, οὐδεμίαν ρίς ἔπαθε, οὐδεὶς στόμαχος ἐζήμιώθη καὶ ἡ μεγάλη κρίσις τῆς ἐπιστρατείας ἀντιπαρῆλθε χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ αὐτὴν ἡ ἀγορὰ Ἀθηναίων καὶ αἱ ἀγοραὶ τῶν σπουδαιότερων ἑλληνικῶν πόλεων. Ἄλλ' ἡ ἐποχὴ ἐκείνη δὲν εἶχε δόξαν, δὲν εἶχε ποίησιν καὶ μεγαλεῖον, δὲν εἶχεν ἠθικὴν. Ἦλθε τάχιστα τὸ ἐνδοξον ὑπουργεῖον, τὸ ἀναστύλωσαν τὴν εἰκόνα τῆς ἠθικῆς ἐν τοῖς χρηματιστηρίοις καὶ ἐν τοῖς προθαλάμοις τῶν Τραπεζῶν, καὶ ἐν τῷ ἅμα ἡ πείνα ἐξερράγη ἐντὸς τῶν σπλάγχων τῆς κοινωνίας.

Πληρώσατε διπλάσια διὰ τὸν καπνὸν, διὰ τὸν οἶνον, διὰ τὸ ἄλας, διὰ τὸν ἄρτον, διὰ τὸ κρέας, διὰ τὰ ὀπωρικὰ καὶ διὰ τὰ λαχανικὰ, ἐὰν θέλητε νὰ ζήσητε ὡς ἠθικοὶ καὶ ἐντιμοὶ ἄνδρες καὶ ὡς γνήσιοι ἀπόγονοι τῶν Μαραθωνομάχων ! Καὶ ὅσοι ἐκερδίσετε κατὰ μῆνα διακοσίας δραχμὰς καὶ προσεπαθεῖτε μὲ αὐτὰς νὰ ἐπαρκέσητε εἰς τὰς ἀνάγκας πολυμελοῦς οἰκογενείας, περιορισθῆτε τὴν εἰς ἑκατὸν πεντήκοντα καὶ διδάξατε διὰ τοῦ ξηροῦ ἄρτου τὰ τέκνα σας, ὅτι ἡ Κυβέρνη-

σις τοῦ κ. Τρικούπη εἶνε ἠθικὴ καὶ ὅτι τὸ βούτυρον καὶ τὸ κρέας καὶ αἱ διπλωματικαὶ θέσεις ἐπλάσθησαν διὰ τοὺς εὐδαίμονας στομάχους τῶν μεσιτῶν καὶ τῶν ἑταιρῶν.

Τί ἀνατρέχετε εἰς ματαιοσχόλους ἐρεῦνας τῶν κονδυλίων τοῦ προϋπολογισμοῦ, διὰ νὰ ἀνεύρητε τὰς οἰκονομολογικὰς οὐτοπίας τῆς Κυβερνήσεως; ἀναδιψᾶτε τὴν στάκτην τῆς ἐστίας τῶν ἐντιμωτέρων τῆς πρωτεύουσας οἰκογενειῶν καὶ θὰ εἶδητε ἐκεῖ ἐντὸς τὴν ἀπορίαν, τὴν πείναν, τὰ δάκρυα καὶ τὴν κατάραν. Τὸ κακὸν πλεονάζει καθ' ἑκάστην· εἶνε αὐταπόδεικτον καὶ ἐπιμαρτυρεῖ εὐγλωττότερον πάσης ἀριθμητικῆς τὸ ἐλεύθερον οἰκονομολογικὸν σύστημα τῆς Κυβερνήσεως. Αἱ Ἀθῆναι πολιορκουμέναι μίαν ὁκτὰ ἔχθουσαν τιμᾶται πέντε δραχμῶν μίαν ὁκτὰ πατάταις μίαν καὶ 20· ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἐπιτεθῶμεν καὶ κατὰ τῶν γάτων μας. Τί συμβαίνει; μήπως αἱ λόγχοι τῶν ξένων ἔφθασαν μέχρι Κολωνοῦ; ὄχι· μᾶς λιμοκτονεῖ ἡ ἠθικὴ μας Κυβέρνησις.

Καὶ διατί, πρὸς Θεοῦ, αἱ μεγάλαι αὐταὶ θυσίαι τῶν οἰκογενειῶν ἡμῶν καὶ περὶ αὐτὰ τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα; Μήπως πολυάριθμος στρατὸς μάχεται ἐπὶ τῶν συνόρων πρὸς δόξαν τῆς πατρίδος καὶ στερούμεθα τῆς κοινῆς εὐζωίας, ὅπως συντηρήσωμεν αὐτόν; μήπως οἱ στόλοι μας ἐξέπλευσαν μέχρι Ζηλανθίας καὶ στερούμεθα διὰ νὰ προμηθεύσωμεν ἄρτον εἰς τοὺς ναύτας ἡμῶν; Τί ἑκτακτον συμβαίνει, ὅπερ δικαιολογεῖ τὰς σκληρὰς δοκιμασίας, ἀς ὑφίσταται πᾶσα οἰκογένεια; ἢ μᾶλλον τί θὰ συμβῆ ἐνταῦθα οἰκονομικῶς ὀλεθριώτερον, ἢν ἑκτακτόν τι γερονδὸν, ἢν λοιμὸς ἢ πόλεμος ἢ ἄλλη τις καταστροφὴ ἐνοικήσῃ παρ' ἡμῖν, ἀφοῦ καλῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων ἡ δυστυχία ἐξηπλώθη πανταχοῦ; Εἰς πῶρον ποταμόν, εἰς ποῖαν θάλασσαν χύνονται ὅλαι αὐταὶ αἱ θυσίαι τῆς κοινωνίας; τίς ἀπορρορᾷ τὸσαῦτα κοινωνικὰς δυνάμεις ἐργαζομένας καὶ μὴ ἀποζώσας; τίς ὁ κερδίζων ἐν μέσῳ τῆς τὸσαύτης πανωλεθρίας;

Διὰ νὰ ἀπαντήσω ὀρθῶς εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, πρέπει νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸ προοίμιόν μου· οἱ νόμοι ἀνεστηλώθησαν, ἡ ἠθικὴ βασιλεύει καὶ δὲν δύνει τὸ αἰσχος τοῦ Θεβαϊκοῦ ἄγους ἀπεπλήθη ἐν τῷ Βαρβακείῳ καὶ ἡ κηλὶς τῆς 31 Μαρτίου ἐκοιμήθη καὶ αὕτη διὰ νὰ ἀναπαυθῆ πρὸς τὸ παρόν. Ὅμογενεῖς καὶ ἰθαγενεῖς, πλούσιοι καὶ πένητες, ξένοι καὶ Ἕλληνες, πάντες πάσχουσι καὶ πάντων τὰ συμφέροντα ἀναλόγως βαίνουσιν εἰς ἐξόντωσιν. Κατὰ τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας ἐνέσκηψεν ἀφηνιάσας βοῦς, ὅστις ἐπληξε δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ πάντα τὰ συμφέροντα καὶ ἀνέτρεψε πᾶν τὸ

προστυχόν, και μόνον τὸ χάος ἔμεινεν ὄρθιον και σταθερόν. Ἡ κοινωνικὴ ἡμῶν κατάσταση ἀναπαριστᾷ τὸν ἐγκέφαλον τοῦ ἡμετέρου πρωθυπουργοῦ· ὁ τραγέλαφος εἶνε ὁ ἀληθὴς αὐτῆς γαρκατηρισμός· ἀλλ' ἔνοχον μὴ ζητεῖτε· ἔνοχος εἶνε μόνον ἡ μωρία ἢ φανταζομένη ἑαυτὴν σοφία.

Κ. Ἱεροκλῆς

ΧΡΟΝΙΚΑ

Δημοσιεύομεν νέαν πάλιν διατριβὴν τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς κ. Ν. Λεβίδου περὶ τοῦ γνωστοῦ ἐπεισοδίου του μετὰ τοῦ κ. Φιλιπμονοῦ, ἀν και μετὰ λύπης βλέπομεν ὅτι ὁ ἀγὼν ἐκτραχύνεται. Οὐχ ἴσσαν δὲν εἴμεθα τῆς γνώμης ὅτι ὁ τύπος πρέπει νὰ μεταβάλληται εἰς τυραννίδα, ἐπιτρέπουσαν μὲν νὰ ὑβρίζη, μὴ ἐπιτρέπουσαν δὲ νὰ ἀπολογῶνται οἱ ὑβριζόμενοι. Κάμομεν δὲ και τὴν ἐξῆς παρατήρησιν: ἀπητεῖτο πολὺς ἐβραϊσμός διὰ νὰ ἐκληφθῆ τὸ προσωπικώτατον αὐτὸ ζήτημα μεταξύ δύο συμπολιτῶν μας ὡς ἀγὼν συσσώμου τῆς δημοσιογραφίας· νὰ προβῶσι δὲ τινες μέχρι και τοῦ νὰ ζητήσωσι δημοσιογραφικὸν συνασπισμόν, διότι κινδυνεύει ὁ τύπος ὅλος νὰ καταποντισθῆ αὐτάνδρος ὑπὸ τοῦ κ. Λεβίδου. Ὡ! Ἀβδῆρα! ὦ ἀβδῆριται!

Ἡ Ἀλωας τῆς Τροπολιτζᾶς. Τοιοῦτον φέρει τίτλον τὸ δράμα, ὅπερ αὐριον Πέμπτην παρασταθῆσεται ἐν τῷ Παραδείσῳ ὑπὸ τοῦ δραματικοῦ θιάσου Μεράνδρου. Ὁ τίτλος τοῦ δράματος ἀναδίδει πᾶσαν τὴν λάμψιν ἐνὸς τῶν ἐνδοξοτέρων γεγονότων τοῦ μεγάλου Ἀγῶνός μας. Ἐγερθε δὲ τὸ ἔργον ὑπὸ τοῦ πρὸ ὀκταετίας περίπου ἀποθανόντος μῦλις εἰκοσιοκταετοῦς Γιαννούκου Μαυρομιγᾶλη ἐκ τῆς διαπρεπούς ἐπὶ ἡρωϊσμῷ και καλλονῇ οἰκογενείας, μετ' ἀγάπης καλλιεργούντος τὴν ποίησιν, γνωστοῦ δὲ και ὡς ποιητοῦ τοῦ Κοριολάνου. Ὡστε τριπλοῦν ἐνδιαφέρειν ὑπὲρ ἐνδόξου σελίδος τῆς ἱστορίας μας, ποιητοῦ, ἀώρου σθεσθέντος, και ἐπὶ πλέον Μαυρομιγᾶλη, ὁφείλει νὰ σῆρῃ αὐριον τὸ ἐσπέρας πολυπληθὲς τὸ Ἀθηναϊκὸν κοινὸν εἰς τὸν Παράδεισον. Πιστεύομεν δὲ ὅτι και ὁ θιάσος θὰ καταβάλῃ πᾶσαν ἐπιμέλειαν περὶ τῆς ὅσον ἐνεστι εὐπροσωποτέρας διδασκαλίας τοῦ δράματος, διότι φεῦ! τὸσον ἐζητήσθη παρ' ἡμῖν, και ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἀκόμη, τὸ γόητρον τῆς φουστανέλας...

Νὰ ἴδῃτε τὸ νερὸν τοῦ Πειραιῶς. Λάσπη κόκκινη ἐν ὑγρᾷ καταστάσει, δυναμένη νὰ χρησιμεύσῃ και ὡς σάλτσα ντομάτας. Ὁ Πειραιεὺς ὅλος ἦτο γθὲς ἐπανεστατημένος. Αἰ πτωχαὶ ἐργάτιδες τῶν ἐργαστηρίων ἐζήτουν ὡς διψῶσαι ἔλαφοι νερὸ και νερό! Ὁ πτωχὸς κόσμος ἐκραύγαζε κατὰ τῶν μεγάλων. Μερικὰ βαρέλια ὕδατος διακυοῦς ἦσαν μόνον διὰ τοὺς ἔχοντας νὰ πληρώσουν. Εἶδομεν και μερικὸς τοῦ μηχανικοῦ στρατιώτα; ἐπίτηδες διὰ ταξείδιον ἀποροῦντας μὲ τί νὰ γεμίουν τὰ παγούρια των; Μὲ αὐτὸ τὸ κάτουρο; ἔλεγαν μὲ συμπάθει. Τὴν νύκτα τὰ ξενοδοχεῖα ἦσαν χωρὶς νερό. Νὰ λοιπὸν διατί πρέπει νὰ ξανακλέγεται ὁ ἴδιος δῆμαρχος, διότι ἔως ὅτου ἀναλάβῃ ὁ νέος τὰ καθήκοντά του, μπόρῃ νὰ καταδικάσῃ τοὺς συνδημῶτας του εἰς τὸν δι' ἀνυδρίας θάνατον.

Ἐμάθομεν ἐν Πειραιεὶ και ἐν νοστιμώτατον. Εἰς τὸν

γνωστὸν ἐπίσκοπον Ἀβέρκιον ἀπηγορεύθη νὰ ἱερούργῃ ἢ ἐν Ἀθήναις και ἐν Πειραιεὶ ὡς σιμωνιακῶ· δὲν τῷ ἀπαγορεύεται ὅμως; νὰ ἱερούργῃ εἰς τὰ Μέγαρα, ὡς μὴ σιμωνιακός!! πῶς σὰς φαίνεται ἡ Γεωγραφία αὐτῆ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου; Και ὅλα αὐτὰ διὰ νὰ ἱερούργουν ἐν Πειραιεὶ οἱ ἄγιοι Συνοϊκοὶ και λαμβάνουν γενναῖον τὸ κολύκορον!

Κατὰ τὴν διασταύρωσιν τῶν ἑδῶν Προαστείου και Σταδίου οἰκοδομεῖ ὁ κ. Κωνσταντινίδης. Καὶ ἄλλοτε, λαθὼν ἀφορμὴν ἐκ τῆς βροχῆς, ὁ κ. Βουλγάρης ἐζήτησεν ἐκ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν νὰ κατασκευασθῆ ὑπόνομος, και καταρρέουν ἐκεῖ τὰ ὕδατα· συνέστησε δὲ και εἰς τὸν κ. Κωνσταντινίδην νὰ μὴ συσσωρεύῃ ἐκεῖ πέτρας, ξύλα και ἄμμον και ἐμποδίζῃ τὰ ὕδατα νὰ ρεῦουν ἐντὸς τῆς ὑπόνομου, στρέφον αὐτὰ κατὰ τῆς αὐλῆς τοῦ κ. Βουλγάρου, ὅχι ὀλίγας ζημίας ἐπιφέροντα. Καὶ προχθὲς κατὰ τὸ διάστημα τῆς ραγδαίας βραχῆς, ἀν και παρεκλήθη νὰ μὴ ἐπαναληφθῆ τὸ κακὸν, ἐν τσοῦτῳ διέταξε τοὺς ἐργάτας του και ἀνήγειραν τεῖχος ἀκριβῶς ἀπέναντι τῆς θύρας τοῦ κ. Βουλγάρου, και οὕτω πέλαιος ἐσχηματίσθη ἐντὸς τῆς αὐλῆς τοῦ ἀνωτέρω Κυρίου, πλείστας ζημίας ἐπενεχόν. Ἡ Ἀστυνομία τί κάμνει; ὁ κ. Δήμαρχος παραπέμπει τοὺς αἰτοῦντας εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν, ἀλλὰ τοῦτο ἀπὸ τῆς περίπου ὥρας εἶνε κλειστόν. Τὸ πρῆμα τῶν Δημοσίων ἔργων πρέπει νὰ φροντίσῃ διὰ τὰς ὑπονόμους τῶν δημοσίων ἑδῶν, και ἡ Ἀστυνομία νὰ διατάξῃ τὸν κ. Κωνσταντινίδην νὰ συμμορφωθῆ πρὸς τὰς διατάξεις τῆς.

ΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΔΗΜΟΤ. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ

Ὁ διὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως διαβάς ἐσχάτως νέος κ. Γ. Οἰκονομίδης, ὁ ἐπὶ ἐξαετιᾶν ὄλην σπουδᾶσας τὴν ἱατρικὴν ἐν Βασιλεῖα τῆς Ἑλβετίας, ἐπισκεψάμενος κατὰ τὴν ἐνταῦθα βραγείαν διατριβὴν του τὸ ἡμέτερον δημοτικὸν νοσοκομεῖον, ἀπήλυθε πρὸς ἡμᾶς τὰς ἐπομένας παρατηρήσεις και ἐντυπώσεις:

Κύριε Συντάκτα τοῦ «Μὴ Χάνσαι»,

Σπουδάζων ἐν Βασιλεῖα τῆς Ἑλβετίας ἀνέγνων ποτὲ ἐν τινι φύλλῳ τοῦ «Μὴ Χάνσαι» περιγραφὴν τινὰ τοῦ ἐν Ἀθῆναις Δημοτικοῦ Νοσοκομείου. Ἐν ἐκείνῃ κατεστηματοῦζοτο διὰ μελανῶν χρωμάτων ὁ προκατόχος τοῦ κ. Μαράτου ὡς μὴ παρέχων θρηπτικὴν και ἱκανὴν τροφήν τοῖς ἀσθενέσι και ὡς ἀφίνων αὐτοῦ; εἰς τὴν διάκρισιν τῶν νοσοκόμων· οὗτοι δὲ ὅχι μόνον δὲν ἐξετέλουν τὰ πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς καθήκοντα αὐτῶν, ἀλλὰ παρημέλουν και τὴν καθαρίων τῶν κλινῶν και τῶν δωματίων. Ἦτο βεβαίως τοῦτο μεγάλῃ ἀφιλανθρωπία και ἦσαν πολὺ δίκαιαι αἱ παρατηρήσεις. Ἡ ἐκθεσις ἐκείνη, τοιαῦτα και ἄλλα πολλὰ περιέχουσα, δικαίως μοὶ ἔμεινεν ἐκτοτε πολὺ ζωηρὰ ἐν τῇ μνήμῃ μου, ἔλυποῦμην δὲ σπουδαίως μανθάνων ὅτι ἡ προσφιλῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ πρωτεύουσα, ἡ ὁποία ὁφείλει νὰ ἦνε πρότυπὸν τι εἰς πάντα τὰ καλὰ, στερεῖται ἐνὸς ἀξιοπρεπούς Νοσοκομείου κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐπιστήμης. Καὶ ἐν καιρῷ τῶν σπουδῶν μου και ἐν καιρῷ τῆς ὑπηρεσίας μου ἐν τῷ μεγάλῳ Νοσοκομείῳ τῆς Βασιλείας ἐργασθεῖς ἐν διαφόροις τμήμασιν, ἐσχημάτισα τὴν προσήκουσαν ἰδέαν περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν πρέπει νὰ συντηρῆται Νοσοκομεῖον. Ἡ δὴ, ἐπανακάμπτων εἰς τὴν πατρίδα μου και διερχόμενος ἐν-

τεῦθεν, καθήκόν μου ὑπέλαβον νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ ἐν λόγῳ Νοσοκομεῖον και κατὰ τὸ ἐνὸν σπουδᾶσω τὰ πράγματα ἐκ τοῦ πλησίον. Οὐδέεις ἀγνοεῖ βεβαίως ὅτι αἱ πρώτισται ἀπαιτήσεις Νοσοκομείου τινος εἶνε ἡ μεγάλη καθαριότης τῶν τε ἐπίπλων και τῶν δωματίων και ὁ ἀνάλογος ἀριθμὸς τῶν κλινῶν πρὸς τὸ μέγεθος τῶν δωματίων. Ταῦτα ἔχουσι κάπως καλῶς και ἐνταῦθα. Καὶ ἡ τροφή εἶνε ἱκανὴ και θρηπτικὴ· ἀλλ' ἐν τῷ τῆς Βασιλείας Νοσοκομείῳ ὡς δεῖπνον ἔχουσι οἱ ἀσθενεῖς ἕνα ζωμόν μόνον, ἐνὼν ἐνταῦθα δίδεται και κρέας. Τοῦτο δὲ θὰ ἦτο ἴσως περιττόν, τὸ μὲν διὰ τὸ θεομὸν τοῦ κλίματος, τὸ δὲ και διὰ τὴν ἀκνησιάν του ἀσθενούς. Ἐπίσης ἐπιτραπήτω μοι νὰ ἐκθέσω ἄλλας τινὰς σπουδαίας τοῦ Νοσοκομείου ἐλλείψεις. Μετὰ μεγάλης μου ἐκπλήξεως εἶδον ἐν τῷ χειρουργικῷ τμήματι μεταξύ των ἄλλων ἀσθενῶν και τινὰς πάσχοντας ἀπὸ ἐρυσίπελας. Διὰ τοὺς τοιοῦτους ἀσθενεῖς ἀναπορεύτως πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἴδιον δωμάτιον, διότι ὡς γνωστὸν τὸ ἐρυσίπελας εἶνε νόσημα κολλητικόν, ἕνεκα δὲ τουτου και οἱ ἔχοντες αὐτὸ δυσκόλως ἀπαλλάσσονται και εἰς ἄλλους εὐκόλως μεταδίδεται και παρακωλύεται ἡ ἴασις τῶν πληγῶν. Εὐχῆ; δὲ ἔργον θὰ ἦτο νὰ σχηματισθῶσι και ἄλλα τμήματα, οἷον γυναικολογικόν, δερματολογικόν κ. τ. τ., και ἐν γένει νὰ αὐξηθῆ ὁ τῶν κλινῶν ἀριθμὸς ὅπως ὁ φοιτητῆς τελειοποιῆται πρακτικώτερον και ὁ φιλανθρωπικὸς σκοπὸς ἐκπληρῶται κάλλιον. Πρὸς τοῦτο ἀνάγκη και πάλιν νὰ σπεύσωσιν οἱ ὁμογενεῖς. Ὡ; πρὸς τὸ Ὀφθαλμιατρεῖον οὐδὲν ἄλλο ἔχω νὰ παρατηρήσω ἢ ὅτι ἀναγκασίον θὰ ἦτο νὰ εἰσυχθῆ ἐν αὐτῷ τὸ σύστημα τῆς φυσικῆς ἀερίσεως τῶν δωματίων συνοδουμένης ὑπὸ τοῦ σκότους (Ventilation mit Dunkelheit,) περὶ ἧς και πρὸς τὸν κ. Ἀναγνωστᾶκην διελέχθην και ἔν εὐρονλίαν πρόθυμον ὅπως ἐνεργῆσῃ πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς ἐλλείψεως ταύτης. Ἐν τέλει συγχαιρῶ τῷ κ. Μαράτῳ ἐπὶ τῇ ὑπὲρ τοῦ Νοσοκομείου μερίμνῃ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 16 Ἰουλίου 1883

Γ. Οἰκονομίδης, ἱατρός

ΠΡΟΣΟΧΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ

Ἐν Σέρραις, μιᾶ τῶν ἑλληνοπρεπεστέρων και φιλοτιμότερων πόλεων τῆς φιλάτης βορειανατολικῆς Μακεδονίας, ἀνενώθη δυστυχῶς ὁ κατὰ τοῦ κ. Δημ. Μαρούλη, διευθυντοῦ τῶν ἐκεῖ Διδασκαλείων, ἀπεχθὲς διωγμός. Πρὸ τινων ἡμερῶν ἐνταῦθα μὲν ὁ «Αἰών», ἐν Κωνσταντινουπόλει δὲ ἡ «Αὐγὴ» ἐδημοσίευσαν διατριβὰς ἐκ Σερρῶν, ἐν αἷς οἱ ἐπιστέλλοντες προσπαθοῦσι νὰ παραστήσωσι τὸν μὲν κ. Μαρούλην «ὡς ἀτιμὸν τινὰ και αἰσχρὸν κερδοσκοπὸν και προσηλυτιστὴν», τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ ὡς «μηδαμινὰ και ὀνεικᾶ».

Ὁ κ. Δ. Μαρούλης, ὅν οἱ ἐκ Σερρῶν τοσοῦτον ἀπηνῶς και βαναύσως ὑβρίζουσι και καταδικάζουσιν, ἐργάζεται ἐν Σέρραις ἀπὸ τοῦ 1870. Ἐγυμνασιάρχῃσε τὸ πρῶτον ἐκεῖ ἐπὶ διετίαν, ἐπειτα δὲ διηύθυνεν ἐπὶ δύο ἄλλα ἐτῆ τὸ τῆ εἰσηγήσει αὐτοῦ ἴδρυθὲν ἐν Σέρραις Διδασκαλεῖον ὑπὸ τοῦ ἐκεῖ Μακεδονικοῦ Φιλεκπ. Συλλόγου. Ἀλλὰ διὰ λόγους πολλοὺς και σπουδαίους και δικαίους διαφανήσας πρὸς τοὺς ἰθύνοντας τότε τὸ εἰρημένον σωματεῖον και πρὸς τοὺς Κοτζαμ-

πασῆδες, ἀποσυρθεῖς διετήρησε τὸ Διδασκαλεῖον μόνος· περιώρισε τότε τοῦτο εἰς μονοτάκτον, και μόνον ὄνειρον εἶχε τὴν παραγωγὴν αὐτοῦ. Μετ' οὐ πολὺ ἴδρυσε και Διδασκαλεῖον Θηλέων, παρ' ἑκατέρῳ δὲ Διδασκαλεῖῳ προσήρτησε και ἀνὰ μίαν ἀστικὴν σχολὴν, τὴν μὲν τῶν ἀρρένων, τὴν δὲ τῶν θηλέων, ὅπως ἐν αὐταῖς ἀσκῶνται πρακτικῶς οἱ μέλλοντες διδασκαλοὶ και αἱ διδασκάλισσαι. Σπουδαία ἦτο ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐκείνη ἐν Σέρραις κίνησις πρὸς πείσμα τῶν ἐχθρῶν. Καὶ τὴν καλὴν τάξιν τῶν ἐκπαιδευτηρίων Μαρούλη, τὴν πρόδον αὐτοῦ και τὴν ὠφέλειαν ἐξήλουν πᾶσαι αἱ πολλαὶ περίξ κοινότητες και ἐκάστη ἐφιλοτιμῆτο κατὶ νὰ μιμηθῆ, κάπως βελτιῶν ἐκυτῆ; νὰ γείνη. Τῶν τερπνῶν Σερρῶν και τῆς εὐφόρου περιχώρου ἡ θάλλουσα πνευματικὴ κατάσταση ὁμοιάζε πρὸς κῆπον ἐκρινόν, ἀνθούντα, πρασινίζοντα, εὐωδιάζοντα.

Ἄλλ' ὁ κόσμος μισεῖ πολλάκις τὸ ἴδιον ἐκυτοῦ συμφέρον. Οἱ μὲν πλείστοι, ὑπελάμβανον τὸν κ. Μαρούλην ὡς δαιμονίον τινὰ ἀνθρωπον, ὑπὸ θείας Προνοίας εἰς τὸν τόπον σταλέντα. Καὶ ὁ τόπος ἠσθάνθη ἀμέσως τὴν ἀπὸ τοῦ ἀνδρός τουτου ὠφέλειαν και δι' ἄλλα και διότι ἐκέρυττεν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος, ἀναπτύσσων θέματα ζωτικώτατα και καταδεικνύων τὰ ἀληθῆ και καταπατούμενα τοῦ λαοῦ συμφέροντα. Καὶ καθίστατο προσφιλέστατος ὁ κ. Μαρούλης, και ἐπειθεν εὐκολώτατα, διότι ἔχει μεγίστην εὐγλωττίαν, πλείστην σαφήνειαν, ἐφευρίσκει ἀμέσως τὰ προσήκοντα ἐπιχειρήματα· εἶνε εἰς ταῦτα πράγματι δαιμόνιος. Προήγετο λοιπὸν ἡ τῶν Σερραίων πόλις, ἀνεκαινίζετο βελτιμῶν ὁ τόπος. Ἀλλ' ὁ βᾶσκανος δαίμων δὲν ἠνείγετο τὸ τελούμενον ἀγαθόν, ἐφθόνησε τὴν πρόδον, εὗρεν ὄργανά τινὰ και εἰς ταῦτα εἰσελθὼν ἤρξατο ἐρωτῶν: Πόθεν προσπορίζεται ὁ κ. Μαρούλης τὰ χρήματα πρὸς συντήρησιν τοσοῦτων ἐκπαιδευτηρίων; Ἡ ἀπάτησις δὲν ἦτο δύσκολος, τὸ ζήτημα δὲν ἦτο μυστηριώδες. Εἰς μὲν τοὺς ὑψηλοτέρους κύκλους ἦτο ἀπὸ πολλοῦ γνωστὸν, εἰς δὲ τοὺς χθλαμωτέρους ἐγνώσθη εὐκόλως ὅτι χρηματικὰ τινὰ ποσὰ ἀπεστέλλυντο τῷ κ. Μαρούλῃ ἐκ Γερμανίας, Ἑλβετίας και Ὀλλανδίας ὑπὸ φιλελληλικῶν ἐταιριῶν, ἃς αὐτὸς οὗτος ἐσχημάτισεν ὑπὲρ τῆς Μακεδονίας; διατριβῶν ἐν Εὐρώπῃ. Ἀλλ' ἐδῶ ὑπάρχει ἡ πέτρα τοῦ σκανδάλου. Ὁ κ. Μαρούλης ἕνεκα τῆς φιλαλληθείας αὐτοῦ και τοῦ εὐθέος και ἀποτόμου χαρακτήρος ἐγέννησε και πολλοὺς ἐχθρούς. Καὶ ἰδοὺ οὗτοι, καιπερ καλῶς γινώσκοντες ὅτι οὐδεμὶς ἐν τῷ κ. Μαρούλῃ ὑπάρχει ὀπισθοβουλία, μὴ βλέποντες ὅμως ὑπὸ τοῦ πάθους τὸ ὅπερ ἐπιφέρουσι κακόν, ἀρχίζουσι νὰ διαδίδωσιν: «Ὁ Μαρούλης εἶνε προσηλυτιστῆς». Ἀλλὰ ποῖον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς διαδόσεως ταύτης; Ἐξαιψὶς τῶν παθῶν, μαρασμὸς τῶν σχολῶν τῆς πόλεως. Οὐδὲν ἄλλο. Τὰ ἔργα τοῦ κ. Μαρούλη οὐδόλως ἐσταλεύθησαν, μάλλον δὲ ἐστερεώθησαν· διότι οἱ μὲν κατηγορήσαντες αὐτῷ προσηλυτισμὸν κάλλιστα ἐγίνωσκον ὅτι τοῦτο ἦτο ὄλιος ἀνυπόστατον, οἱ δὲ πολλοὶ, χάριν τῶν ὁποίων ἐγίνετο κυρίως τοιαῦτη ἀνόητος διάδοσις, οὐδεμὶαν ἐδίδον προσοχὴν, διότι οὐδὲν τὸ προσηλυτιστικόν, οὐδὲν τὸ προτεσταντικὸν ἔβλεπον, οὐδ' εἶδόν ποτε ἐν τοῖς ἔργοις τοῦ κ. Μαρούλη. Καὶ ἐπειδὴ ἡ ἑωλὸς αὐτῆ ψυχρολογία ἐπαναλαμβάνεται και ἐπ' ἐσχάτων, ἃς ἐπεκαθῆ ὀλίγον ἐπὶ τουτου τοῦ ζητήματος ὁ λόγος.

Κατὰ τῶν συκοφαντῶν ὑπῆρχεν ἀνάγκη ἐνὸς καλοῦ φημῶτρου και τοιοῦτο φημῶτρον δὲν ἐβράδυνε νὰ παρουσιασθῆ.

Πρός ανάγειν πάσης ἐπί προσηλυτισμῶ συκοφαντίας κατὰ τοῦ ἔργου τοῦ κ. Μαρούλη ἐπὶ τὰ πράγματα. Τὸ Διδασκαλεῖον παρεσκεύασε διδασκάλους, οἵτινες ἀμέσως περιζήτητοι γενόμενοι ἐποθετήθησαν ἀθωρεῖ, ἀμὰ ἀποροτήσαντες, μέγα εὐεργέτημα θεωρηθέντες ἐν τῷ τόπῳ. Ἡ ἐργασία αὐτῶν ἐδικαίωσε τὰς προσδοκίας καὶ τὴν ἐκτίμησιν. Καὶ τώρα ἐπρεπε νὰ καταφανῆ τὸ ἀληθές ἢ τὸ ψευδές τῆς περὶ προσηλυτισμοῦ διαδόσεως. Οἱ ἀπὸ τοῦ Διδασκαλεῖου διδάσκαλοι διδάσκουσιν ἐν ταῖς σχολαῖς τῶν κοινοτήτων ἅπαντα τὰ μαθήματα, συναναστρέφονται πρὸς τοὺς κατοίκους; καὶ οἱ πάντες μαρτυροῦσιν ὅτι οὗτοι οὐ μόνον τὰ θρησκευτικὰ χρέη αὐτῶν ὡς χριστιανοὶ ὀρθόδοξοὶ ἐκτελοῦσιν, ἀλλὰ καὶ πράγματι χριστιανοὶ θερμοὶ εἶνε, ἰσχυρὰ στηρίγματα τῆς πατριῆς θρησκείας. Πολλοὶ τῶν διδασκάλων τούτων εἶνε καὶ ψάλται ἐν ταῖς ἐκκλησίαις (διότι ἐν τῷ ἐν Σέρραις Διδασκαλεῖῳ διδάσκειται καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ μουσική), διαλέγονται πρὸς τοὺς ἱερεῖς, διαλέγονται πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ ἐκθέτουσι τὰς ἰδέας αὐτῶν καὶ πρὸς τοὺς ἑκασταχοῦ ἀρχιερεῖς. Οἱ ἐν τῷ Διδασκαλεῖῳ τούτῳ σπουδάζοντες κατὰ τὰς ἐορτάς τοῦ Πάσχα καὶ τῶν Χριστουγέννων ὡς καὶ κατὰ τὰς διακοπὰς τῶν μαθημάτων ἐπιστρέφουσιν εἰς τὰς πατρικὰς ἐστίας καὶ τότε βεβαίως ἐν ὅλῃ τῇ ἀφελείᾳ ἐκθέτουσιν ἅπαντα τὴν ἐν τῷ Διδασκαλεῖῳ δίαίταν αὐτῶν, ὅπου ζῶσιν ἐν συσσιτίῳ συνήθως. Ἐν ἁπάσιν λοιπὸν ταύταις ταῖς περιπτώσεσι πῶς δὲν ἐγνώσθη τι τὸ προτεσταντικόν, εἰς ὃ ἐπρεπε νὰ ὠθισθῶσιν οἱ τοῦ Διδασκαλεῖου μαθηταί; Πῶ; οὐδαμοῦ ἐθεάθη τοιαύτη τις τάσις αὐτῶν;

Ὁ κ. Μαρούλης ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις θέλων νὰ ἀναπτύξῃ τὴν φιλάτην Μακεδονίαν ἀπέστειλεν εἰς τὴν Εὐρώπην νέους τινὰς ὅπως μορφωθῶσιν ἐκεῖ σπουδάζοντες διαφόρους τέχνας. Οὗτοι ἐπιστρέψαντες ἐξῆσαν καὶ παρὰ τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν. Πῶς λοιπὸν οὗτοι δὲν ἐνόησαν ὅτι τὰ τέκνα αὐτῶν ἐγένοντο προτεστανταί; Εἶνε δὲ περιεργον ὅτι εἰς ἐμορφώθῃ ἐν τῷ παρὰ τὴν Ζυρίχην Διδασκαλεῖῳ. Ἀποροτήσας δὲ ἐκείθεν ζῆ ἀπὸ τετραετίας ἤδη παρὰ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ἥτις εἶνε χριστιανὴ φανατικωτάτη. Καὶ ὅμως οὐδὲν τὸ νεωτεριστικὸν ἀνεκάλυψε ἐν τῷ υἱῷ αὐτῆς, ὅστις ἐξῆσεν ἐπὶ τριετίαν μεταξὺ Ἑλβετῶν. Λοιπὸν ποῦ ὁ Προτεσταντισμὸς; δὲν εἶνε ταῦτα ἱκανὰ εἰμώτερα κατὰ τῶν συκοφαντῶν τοῦ ἐν Σέρραις Διδασκαλεῖου; Ἀλλὰ ποῖον λοιπὸν εἶνε τὸ ἐλαττήριον, ὅπερ κινεῖ τὸν Γερμανοῦ; εἰς τσαύτας ὑπὲρ τῆς Μακεδονίας ἀγαθοεργίας; Σήμερον λαλοῦσι τὰ πράγματα. Ἀπλοῦς φιλελληνισμὸς, ὃν νοήσας ἀνεπτύξε τ σούτον ὁ κ. Μαρούλης, πολλὰς περιουσίας τὴν Εὐρώπην. Καὶ μήπως εἶνε ἡ πρώτη φορὰ, καθ' ἣν Εὐρωπαῖοι θυσιάζουσιν ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀνευ οὐδεμιᾶς ὀπισθοβουλίας; Ὅμοια παραδείγματα ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα, ἀγνοεῖ δὲ αὐτὰ ὁ ἀγνοῶν τὴν ἱστορίαν καὶ τὸν τρόπον τῆς προαγωγῆς τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Ποῦ δὲ τῆς ἐν γερμανικοῖς περιοδικοῖς δημοσιευθείσης ἐκθέσεως περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἔργων τοῦ κ. Μαρούλη **ὑπάρχει τι τὸ ἐκδηλοῦν ἀντεθνικὸς σκοπός;**

Οἱ ἐπ' ἐσχάτων ἀναφανέντες καὶ πάλιν διώκται τῆς τόσῃ ἐθνικῆς ἐν Σέρραις ἐργασίας ῥίπτουσι μομφὰς τινὰς καὶ κατὰ τῶν διδασκάλων, τῶν ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ Διδασκαλεῖου ἐξεληθόντων. Λέγουσι λ. χ. ὅτι μόνον οἱ πρῶτοι τοῦ Διδασκαλεῖου μαθηταί ἦσαν λόγου ἀξιοί, καὶ οὗτοι δὲ ἐξεπαιδεύθησαν εἰς τὰ σχολεῖα τῆς πόλεως. Βεβαίως οἱ πρῶτοι μαθηταί ἐδι-

δάχθησαν (οἱ πλείστοι) καὶ ἐν ταῖς σχολαῖς τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ κ. Μαρούλη ἐδιδάχθησαν. Ὅχι δὲ μόνον ἐκεῖνοι, ἀλλὰ καὶ οἱ πλείστοι ἐκ τῶν μετέπειτα ἐξεληθόντων ἐγένοντο ἀξιόλογοι διδάσκοντες πλεισταχοῦ τῆς Μακεδονίας καὶ ἐξω αὐτῆς. Τὸ ἐν Σέρραις Διδασκαλεῖον ἐμῶρθε μέχρι τοῦδε ὑπὲρ τοὺς 150 διδασκάλους, ὧν οἱ ἡμίσεις περίπου διδάσκουσι σήμερον Σέρραι, Δεμίρ-Ἰσάαρ, Τζουμαγιά, Νιγρίτη, Σύρπα, Τσερπίτση, Χούμκος, Σοχός, Στεφανινά, Τζίντζος, Κούτσος, Ταχινός, Ἀηδονοχώριον, Κρούσοβα, Μέργαννη, Μελένικον, Νευροκόπιον, Σαμουσκυλί, Λουκουδίκα, Δοβίστα, Σηλινός, Δράμα, Ροδολεῖθος, Πράβιον, Καβάλλα, Ξάνθη, Ἀδριανούπολις, Καβακλί (Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας), Κωνσταντινούπολις (Γαλατᾶς, Σταυροδρόμιον, Εὐλόπορτα, Θεραπεία, Ἐγρί-καπού, Βογιοῦκ-δερέ), Τραπεζοῦς, Γαλάζιον, Βραζία, ἐνθα διδασκαλιστῆς διατρεῖ ἴδιον ἐκπαιδευτήριον, Ἡπειρος καὶ τόσαι ἄλλαι πόλεις καὶ κωμοπόλεις συντροῦσι τὰ σχολεῖα αὐτῶν διὰ διδασκάλων ἀπὸ τοῦ ἐν Σέρραις Διδασκαλεῖου. Καθ' ἃ δὲ δύναιται τις εὐκόλως νὰ μάθῃ, πανταχοῦ οὗτοι τὰς ἀρίστους καταλείπουσιν ἐν ὑπόπαισι, νέαν ἐγκαινίζουσιν ἐν ταῖς σχολαῖς ἐποχὴν, καθίστανται προσφιλέστατοι. Οὗτοι δὲ εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες, δυνατὸν εἶπεν, τὸ ἀδίκως ἐξετελισθῆν καὶ ἐκπεπτοῦς ὑψηλὸν δημοδιδασκαλικὸν ἔργον ἀνύψωσαν ἐσχάτως εἰς καλὴν τινα θέσιν. Οἱ τοιοῦτοι διδάσκαλοι εἶναι σήμερον περιζήτητοι, καὶ τοῦτο ἀποδεικνύουσι τὰ πράγματα. Τινὲς λαμβάνουσιν ἐτίσιον μισθὸν ὑπὲρ τὰς 100 λίρας ἑθνηκοῦ ζῆων Πανεπιστημίου. Ἄλλοι ὅμως εἶναι τοσοῦτον γενναῖοι, ὥστε προτιμῶσι νὰ ἐργάζωνται ἐν τινὶ γωνίᾳ τῆς Μακεδονίας ἀντὶ 20 μόνον λιρῶν. Δὲν ὑπάρχει παράδειγμα καθ' ὃ εἰς τῶν διδασκάλων τούτων ἀπελύθη ἀπὸ τινος θέσεως; καὶ ἂν τις δηλώσῃ ὅτι θέλει ν' ἀπέλθῃ, προξενεῖ εἰς τὴν κοινότητα ἀπαρμύθητον λύπην. Μετὰ τὰ ὀλίγα ταῦτα εἶναι περιττὴ πᾶσα ἀπάντησις καὶ πρὸς τινὰς ἄλλας διαδόσεις τῶν κατηγορῶν τῶν ἀπὸ τοῦ ἐν Σέρραις Διδασκαλεῖου διδασκάλων. Δι' ἐάσωμεν τοὺς ἀνθρώπους τούτους, καὶ ποιήσωμεν ἐνταῦθα μίαν ἐρώτησιν: Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Διδασκαλεῖον ὑπάρχει ἐν Σέρραις καὶ βεβαίως ἐργάζεται ὑπὲρ τῆς Μακεδονίας. Ἴι λοιπὸν θέλουσιν οἱ στρατιῶται αὐτοῦ ἐξω τῆς ὑπὸ ἐπικρεμάμενον κίνδυνον διατελοῦσας ἑλληνικῆς ταύτης χώρας;

Ἡ δικαία αὕτη ἐρώτησις ἀναγκάζει τὸν ἐξεταστὴν τῶν ἐν Μακεδονίᾳ συμβαινόντων νὰ αἰσθανῆ μεγάλην πικρίαν καὶ στρέψῃ βλέμμα μίσους καὶ ἀγανακτήσεως κατ' ἐκείνων, παρ' ὧν τὸ ἔθνος προσδοκᾷ τὴν περιφρούρησιν τῶν τιμαλφεστέρων συμφερόντων. Σερραῖοι τινὲς ὡς καὶ ἄλλοι σποδρὸν πολλὰς κατὰ τῶν τελειοφοίτων τοῦ Διδασκαλεῖου ἐξήγειραν πόλεμον καὶ διωγμὸν, οὗ ἕνεκα οἱ δυστυχεῖς νεαροὶ διδάσκαλοι, καίπερ σπριγῶντες ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, διὰ πεινίαν ἠναγκάσθησαν ἢ ν' ἀπέλθωσι τῆς Μακεδονίας μετὰ μεγίστης λύπης ἢ νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς ἔργον τι. Ἄλλως, ὡς πτωχοὶ, ἀποροί, ὄρφανοὶ καὶ πανταχοῦθεν ἐγκαταλειμμένοι, προσέτι καὶ διωκόμενοι ἀπηνῶς, ἐπρεπε ν' ἀποθάνωσι τῆς πείνης! Καὶ οἱ διώκται, οἱ σωτήρες τῆς πατρίδος, ἐγέλων, ἐκάγχον, ἐσκήριον ὑπὸ χροᾶς ἐπὶ τῇ ψυχρᾷ καὶ ἀντεθνικῇ νίκῃ. Τὰ δὲ πλείστα σχολεῖα παρεδίδοντο εἰς χεῖρας τυχοδιωκτῶν, κομπογιαννιτῶν! Οὕτω πλείστα ἀπόλεσεν ἡ Μακεδονία στηρίγματα, στρατιώτας ἀξιωμαχοῦ, διδασκάλους θερμούς, φιλοπατρίδας καὶ φιλοχρίστους. Τὸ κριμα

ἀς ἔχουσιν οἱ ψευδοπατριῶται. Καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ δώσωσιν οἱ τοιοῦτοι δίκην. Δὲν εἶνε καιρὸς πλέον νὰ ἐμπαίζηται ἡ Μακεδονία. Ἴδου μετὰ μικρὸν θὰ ἦνε χαμένη διὰ παντός. Γρηγορεῖτε οἱ ταχοὶ τοῦ ἔθνους. Ἐκτιμῆσατε τοὺς ἀξίους ἐργάτας, ἵνα μὴ σύρτετε δικαίως κατάρως.

Εὐτυχῶς πέρυσιν εἶχον ἀλλάξει τὰ πράγματα ἐτρέψισαν ἐπὶ τὸ βέλτιον. Προσέγγισί τις παρετηρήθη μεταξὺ τῶν διεστώτων ὃ τε Μητροπολίτης καὶ ὁ ἑλληνὸς Πρόξενος εἰργάσθησαν μετ' ἀληθοῦς φιλοπατρίας, ὅπως ἄρωσι πᾶν κώλυμα καὶ ἐπενέγκωσι σύμφωναν καὶ συνεργασίαν. Καὶ τὰ καλὰ ἀποτελέσματα ἐφάνθησαν ἀμέσως. Ὁ Σύλλογος ὠκειοποιήθη τοὺς τελειοφοίτους τοῦ Διδασκαλεῖου καὶ αὐτὸς ἀνέλαβε τὸν διορισμὸν καὶ τὴν ἐπίβλεψιν αὐτῶν. Ἄλλ' ἡ καλὴ αὕτη ροπή ἤρξατο σαλευομένη. Ἴδου νέος ἠγέρθη ἐκεῖ κατὰ τῶν ἔργων τοῦ κ. Μαρούλη διωγμὸς. Καὶ τινες μὲν ἐλπίζουσι τώρα πλήρη καταστροφὴν παντός ὃ, τι μαρούλειον, ἀλλὰ καὶ αὖθις τὰ πράγματα θὰ ἀποδείξωσιν ὅτι ὁ κ. Μαρούλης εἶνε δεξιώτατος καὶ γενναίωτατος ἀγωνιστῆς ἐν τῷ ὑπὲρ διασώσεως ἔθνος ἰστομορφοῦν Μακεδονίας ἀγῶνι. Ἴσως ἐν πολλοῖς πταίει καὶ ὁ Μαρούλης. Καὶ τίς ὁ ἀναμάρτητος; Ἀλλὰ δὲν ἐπεται ὅτι διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐξοντωθῇ ἀνὴρ δυσαναπλήρωτος καὶ χρησιμώτατος καταστάς, χωρὶς νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸ ἔθνος οὔτε δι' ἑαυτοῦ παρὰ δὲν, ἐνῷ ἄλλοι ἐλαχίστους ἔσπερν καρπούς, καίπερ δαπανήσαντες ὀκτὼ σχεδὸν χιλιάδας λιρῶν ἑθνηκῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ. Ὅχι! Ὁ κατὰ τοῦ κ. Μαρούλη καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ διωγμὸς εἶνε αὐτόχρημα αὐτοκτονία. Ἴδου οἱ Βούλγαροι ἀληθῆ ἐκστρατεῖαν, ἀληθῆ σταυροφορίαν παρασκευάζουσιν ἐν Θεσσαλονίκῃ πρὸς ὀλοσηρῆ κατάληψιν τῆς Μακεδονίας. Ἡμεῖς θὰ ἐπιτρέψωμεν νὰ πολεμηθῇ εἰς τοσοῦτον ἰσχυρὸς πύργος, ἰδρυμένος ἐν Σέρραις ἀπὸ δυσκαίδικα ἐτῶν;

Ὁ Ἑλληνικὸς τύπος ἐφάνη ἐν τῷ σπουδαιότατῳ τούτῳ ζητήματι φρεατικὸς. Ἐφημερίδες τινὲς ἐδημοσίευσαν διατριβὰς ἐκ Σερρῶν, ἀλλ' οὐδεμίαν προσέθεσαν παρατήρησιν. Μόνον τὸ φιλάτην, τὸ ἀνεξάρτητον καὶ φιλοπατρὶ «Μὴ Χάνεσαι», τὸ γινώσκον βεβαίως καλῶς τὸν ἀδικούμενον ἄνδρα, τὸ ἐκτιμῶν τὸ ἔργον αὐτοῦ καὶ ἀπὸ πολλοῦ ὀδυνηρότατην βάλλον φωνὴν ὑπὲρ τῆς Μακεδονίας, ὑπερησπίστα αὐτὸν βίαν δικαίως. Ἐπειδὴ δὲ ὡς ἑκαστος γινώσκει τὸ ζήτημα εἶνε σπουδαιότατον, ἐπάναγκος εἶνε νὰ στρέψῃ πρὸς τὰς Σέρρας ἐξυδερκέστατον τὸ βλέμμα ἢ τε Κυβέρνησις καὶ ὁ πρὸς διάδοσιν τῶν γραμμάτων Σύλλογος. Ὁ κ. Μαρούλης ἔχει ὑπομονὴν μεγάλην καὶ θέλησιν εὐσταθῆ. Διδάσκει τοὺς συγγραφεῖς δεξιότατα, καθιστῶν τοὺς μαθητὰς θερμῶτάτους ἑλληνας, διδάσκει τὰ παιδαγωγικὰ δεξιότατα, ἐμψυχῶν διακαῆ πρὸς τὸ διδάσκειν ἔρωτα, διαπτύσει τὰ θρησκευτικὰ μετὰ σπανίας διορατικότητος καὶ μωροῖ οὕτω διδασκάλους χρησιμωτάτους. ἔχει μεγάλην τοῦ διδάσκειν πείραν, οἱ δὲ ἐχθροὶ αὐτοῦ δικαίως θαυμάζουσι πῶς διαφόρων δυνάμεων μαθητὰς ἀρομοιοῦ, διότι οὗτοι εἶνε συνειθισμένοι νὰ βλέπωσι μόνον 4—5 μαθητὰς ἐν μιᾷ τάξει, ἢς αἱ δαπάναι ἀνέρχονται εἰς 200 λίρας! Εἶνε αὐστηρότατος καὶ δραστηριώτατος περὶ τὴν ἐκτέλεσιν καθηκόντων, ἀλλὰ καὶ προσφιλέστατος. Ἄν δὲ ἐσχημάτιτε περιουσίαν τινὰ, πρέπει καὶ ἐπὶ τούτῳ ν' ἀγανακτῶσιν οἱ ἐχθροί; Ὁ κ. Μαρούλης εἶνε σήμερον πατὴρ τεσσάρων τέκνων, ἔχει σπῆτι ἀναγνῆ, καὶ ἀναλόγως πρέπει νὰ ζῆ ἀξιοπρεπῶς. Εἶνε οικονομικώτατος, ἐργάζεται δὲ ἀπὸ τεσσάρων καὶ δέκα ἐτῶν ἐν Μακεδονίᾳ, ὅπου προσεκλήθη

ὑπὸ τοῦ Συλλόγου μετὰ τὴν ἐν Εὐρώπῃ ἀποπεράτωσιν τῶν ἑαυτοῦ σπουδῶν. Πόσοι θὰ ἔχαιρον, ἐὰν σήμερον ἐπειναί;!

Τὰ ἀνωτέρω ἔγραψα οὐχὶ ὅπως ἀπολογηθῶ ὑπὲρ τοῦ κ. Μαρούλη, οὐδεμίαν ἔχοντος ἀπολογίας ἀνάγκην, ἀλλὰ διότι ὡς Μακεδὼν θέλω νὰ πιστεῶ ἀκόμη ὅτι ἐν Ἀθήναις, ἐν τῇ ἐστία τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὑπάρχουσι καρδιαὶ πάλλουσαι καὶ ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς ἐκείνης γωνίας, καὶ ὅτι θὰ δοθῇ τέλος ἡ δέουσα προσοχὴ καὶ ἐκτίμησις εἰς τὰ ἐκεῖ συμβαινόντα.

Ἄμύντας.

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ ΛΕΒΙΔΟΥ-ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ

Κύριε Συντάκτη,

Μέχρι τοῦδε ἀσφαλῶς ἐγίνωσκον, ὅτι μόνον αἱ κακῆς διαγωγῆς ὑπρέτιδες ζήτοῦσι μετ' ἐπιμονῆς πιστοποιητικὰ τιμωτάτος, ἵνα, ὅταν συλλαβθῶνται κακὰ πράττουσαι, μετὰ προπετείας λέγωσιν: «Ἐγὼ Κυρία μου, εἶμαι τιμία ἰδοὺ τὰ πιστοποιητικὰ μου».

Ἦδη ὅμως εἰς τὰς τοιαύτας ὑπρέτιδας, πρέπει ἀναμνησθητῆς νὰ προσθέσωμεν καὶ τὸν ἡμέτερον ἐκ Κωνσταντινουπόλεως παλαιστῆρ Παγαρήν, τὸν Ἀτμολέοντα Φιλήμονα (ὅπως ἄλλοτε κατὰ τὸ 1872 ἐπιτυχῶς ὠνομάσθη), ὅστις, ὅταν εὐθαρσῶς ἐξελεγχόμενος παρ' ἐμοῦ δημοσίᾳ κατεδείχθη διὰ κειμένων καὶ παραπομπῶν αὐταναιρούμενος καὶ ὡς πρὸς τὰ πρότωπα καὶ ὡς πρὸς τὰς πεποιθήσεις, τότε μετ' ἐπιμονῆς καὶ φορτικῶ ἐξετελισμῶ ἐργασθεῖς; κατῶρθουσε νὰ λάβῃ 8—10 ὄμοια δίκην ἀχρείας ὑπρέτιδος πιστοποιητικὰ ἐξ ἐφημεριδογράφων, κατὰ τὸ πλείστον μάλιστα ἐχθρικῶς πρὸς ἐμὲ διακειμένων, ὡς τυγχάνει πασίγνωστον. Ἀρκεῖ νὰ σημειώσω τὸν συντάκτην τοῦ Ἑθνηκοῦ Πνεύματος κ. Γονίδην, τὸν τοῦ «Λαοῦ» κ. Ἀνεξάρτητον, τὸν τοῦ «Τηλεγράφου» κ. Σιδιτανίδην, τὸν δις μάλιστα καὶ διὰ τῆς ψήφου μου ἐκ τοῦ Βουλευτηρίου ἀποβληθέντα κλπ. Σημειῶ ὅμως καὶ τὸν φίλον μου κ. Σιδίνην, συντάκτην τῆς ἑτέρας τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων γαλλικῶν ἐφημερίδων, διότι οὗτος πάλιν ἐνώπιον τοῦ κ. Παναγιώτου Κάλκου, γνωστοτάτου καὶ ἐντίμου συμπολίτου, ἐν τῷ διμαρχεῖῳ μοι ἔλεγεν: «Ἐγράψα ὑπὲρ τοῦ Τ. Φιλήμονος ἀπλῶς καὶ ἡμόνον, ἵνα ἐξοφλήσω, ὅσα οὗτος ἄλλοτε ὑπὲρ ἐμοῦ εἶχε ὑγράσει.»

Πρωτότυπον εἶδος συζητήσεως ἐν ἐλευθέρῃ πολιτείᾳ! Τίνα σημασίαν δύνανται νὰ ἔχωσι τοιαῦτα 8—10 πιστοποιητικὰ, ἐπὶ πλέον οὕτωσιν ἐχθρικῶς πρὸς ἐμὲ διακειμένων ἀνθρώπων, ὅταν πολλὰ ἦναι αἱ ἑκατοτάδες τῶν ἑλληνικῶν ἐφημερίδων, τῶν μὴ ἐκδωσασῶν παρόμοια ὑπὲρ τοῦ εὐτελῶς ἐπαιτούντος τοιαῦτα πανταχοῦθεν;

Καὶ σύμπας ὁ τύπος ἂν οὕτω πῶς ἦνοιε νὰ συζητήσῃ τὸ ἡμέτερον ἐπεισόδιον, ἐκδίδων μὲν πιστοποιητικὰ ὑπὲρ τοῦ ἀντιπάλου μου, πλὴν ἐπιμελῶς πᾶν ἀποφεύγων τὴν ἐπὶ τῶν κειμένων συζήτησιν, τὸ κατ' ἐμὲ δὲν ἠθελον ποτὲ πεισθῆ, ὅτι ἠττήθην, ἠθελον καυχᾶσθαι ὅτι ἠμυνάμην ὡς εἶδε ὑπὲρ τοῦ δικαίου μου, καὶ πέποιθᾷ ὅτι ἠθελον εἶναι σύμφωνον ἐς ἅει πάντα ἀμερόληπτον καὶ πράγματι ἐλευθέρων ἄνδρα.

Δύναιται ἄρα ὁ φοβερός αὐτός μαρομάχος, δι' ὃν ἐν τούτοις ἄρκει ἐν μόνον λάκτισμα, νὰ ἐξακολουθήσῃ δημοσιεύων ὅσπερ ὑπρέτρια κακῆς διαγωγῆς τὰ πιστοποιητικὰ αὐτῆς; δύνανται κατόπιν νὰ προβῇ καὶ εἰς δημοσίευσαν αὐτῶν ἐν φυλλαδίῳ, ἐν εἶδει συλλογῆς, ὅπως καὶ πωληθῇ πλὴν

οὐδείς ὄντως ἐντιμος ἀνὴρ θέλει ποτὲ λησμονῆσαι α) τὰ φύλλα τοῦ «Αἰῶνος» 4, 5, 6, 8 καὶ 9, Ἰουλίου ε. ε. ἐν οἷς ἐζήτησε **νὰ ἐπιθεξῶ τὰ κείμενα** δι' ὧν ἀπεκάλεσε τὰ πλείστον μέρος τοῦ λαοῦ τῶν Ἀθηνῶν ἀνεστῆτους καὶ ἀέργου, ἵνα κλίνη τότε τὴν κεφαλὴν καὶ αἰτήσῃται συγγνώμην, καὶ β') τὸ «Μὴ Χάνεσαι» τῆς 8ης; καὶ τὴν «Ἐφημερίδα» τῆς 9ης; Ἰουλίου, ἐνθα δεχθεὶς τὴν πρόκλησιν, ἐσημείωσα τὰ φύλλα τοῦ «Αἰῶνος», τὰ χωρία, τὰς σελίδας καὶ τὰς στήλας, ὅπου ὁ ἔλεεινός αὐτὸς ἄνθρωπος, ποταπῶς ἐκδικούμενος, ἀπεκάλεσε τὸ πλείστον τοῦ λαοῦ τῶν Ἀθηνῶν «παιδιά, ἐφήβους, μὴ ἐκλογεῖς, ὀργιάζοντας ἀποτροπαίως, ἀγνώστους, ἀνωμόμους, διατιωμένους ἐν οἴνοπωλείοις ἐπὶ ἐβδομάδας, ἀνάρθρους ἐκφέροντας κραυγὰς, μὴ μετερχομένους ἐλεύθερον ἐπάγγελμα, μὴ ἀποτίνοντας φόρους κλπ.»

Ἄλλὰ τί ἐσοφίσθη τότε ὁ μωρός, ὅπως εἶνε πάντες οἱ παλαιστοὶ, ἡμέτερος *Παραγῆς*; Πρῶτον τὰ **πιστοποιητικά** καὶ δεύτερον μετ' ἀνεπιστημίας νὰ γράψῃ ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν ἐπεβάλλετο αὐτῷ ἡ συζήτησις, ἐὰν εἶχε κόκκον φιλοτιμίας, ὅτι **δὲν ἐπιτρέπουν αὐτῷ οἱ φίλοι τὴν συζήτησιν!** Διατί; διότι δὲν εἶχε τί ν' ἀπαντήσῃ, καὶ ἐτράπη εἰς ἀτιμον καὶ ἐπονεϊδίστον φυγὴν, καὶ ἐγώθη ὅπισθεν ἀνωμόμων φίλων προφυλαττόμενος αὐτὸς ὁ σφριγῶν *σπαθομάχος*.

Αἶσχος εἰς σέ, *Ἀτιμολέων*. Ἐὰν δὲ ἠγωνίζετο οὕτω καὶ ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ τῆς ἀρχαίας Ρώμης, οὐτινος τὴν κονίστραν ἀπέδειξας ὅτι ἐξήλωσες, *μονομάχε*, οἱ θεαταὶ ἤθελον στρέψαι τοὺς ἀντίχειρας πρὸς τὰ κάτω, καὶ ἤθελες φρονεῖσθαι, ταλαίπωρε. Διότι τοιοῦτος ἦτο κατὰ τῶν ἡττημένων ὁ νόμος τῶν Κίρκων.

Πλὴν ἄλλη αὐταναίρεσις ἐνταῦθα. Ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 13 Ἰουλίου, *πειθόμενος τοῖς φίλοις*, παύει τὴν συζήτησιν, ἢν, σημειωτέον καλῶς, εἶδομεν ὅτι εἰσέτι δὲν εἶχεν ἀρχίσει ἐν δὲ τοῖς μετέπειτα φύλλοις ἐπαναλαμβάνει πάλιν αὐτὴν, ἀλλὰ πῶς; δημοσιεύων ἀπλῶς τὰς ἀνωτέρω πιστοποιήσεις τινῶν ἐφημεριδογράφων, μὴ συζητησάντων, ἀλλ' ἀποφθεγματικῶς ἀποφραγεμένων, καὶ προσπαθῶν ὅπισθεν αὐτῶν δι' ὀλίγων λέξεων νὰ σωθῇ ὁ ἦδη πλέον πλήρης κοινοῦ τοῦ ποδοκυλισματος ἡμέτερος *γλαδιατόρος*.

Μετ' ἐπισημῶν τῆς τελευταίας ταύτης λέξιν ἐπίτηδες, διότι δι' αὐτῆς συλλαμβάνω πάλιν αὐταναιρούμενον αὐτὸν τῶν κατὰ τὸν, ἂν ὄχι ἄλλο, ἀναμφισβητήτως ὅμως ἀνέκαθεν κομικοτραγικὸν παίζοντα πρόσωπον ἄνθρωπον.

Ἐνθυμῆσαι, ὦ ἀναγνώστα, πόσα, αὐταναιρούμενος, ἐξετόξευσε κατ' ἐμοῦ, ὡς μὴ κατ' ἀρχὴν *μονομαχοῦντος*, διότι θεωρῶ τὴν πρᾶξιν ἀξιοποιον, ἀσκοπον καὶ γελοῖον, ὡς πρᾶγματι εἶνε. Καὶ δὲν ἐλησμώνησε; βεβαίως ὅτι ὁ *Ἀτιμολέων* φιλήμων ἐγίνωσκε καλῶς τὰς περὶ *μονομαχίας* πεποιθήσεις μου, ὅτε μὲ προεκάλει, ὦν οὕτω πῶς περὶ τῆς ἰδίας δορᾶς ἐξηστραλισμένος. Ἐπίσης πάντες ἀναμφιβόλως ὄκτειραν τὸν ἄνθρωπον, ὅταν ἀνέγνωσαν τὸ παρ' ἐμοῦ ἀναδημοσιευθὲν ἄρθρον αὐτοῦ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1875, ἐν ᾧ, ἀφορμὴν λαμβάνων ἐκ τῆς μεταξὺ τῶν κκ. Σαμπούρου καὶ Γκαλλιᾶν γενομένης *μονομαχίας*, ὠνόμαζεν ἀντιθέτως τοῦς *μονομαχοῦντας ἀνευλαβεῖς* πρὸς τὸν νόμον, *περιφρονητὰς* τοῦ νόμου, *παραβιαστὰς* τοῦ νόμου καὶ τὰ τοιαῦτα (ἴδε φύλλον «Αἰῶνος» τοῦ 1875, ὑπ' ἀριθ 3092, σελ. 4, στήλη 1.)

Προκειμένου λοιπὸν περὶ ἐμοῦ, ὡς μὴ κατ' ἀρχὴν *μονομαχοῦντος*, ἔγραψεν ἐπανειλημμένως ὁ ἡμέτερος *μονομάχος*: «ὁ Νικόλαος Λεβίδης ἐτόλμησε νὰ χαρακτηρίσῃ ὡς **GLADIA-**

TEURS ἦτοι *σαλιμπάγκους*, τοὺς δεχομένους τὴν *μονομαχίαν*. Πρῶτον, τοῦτο δὲν εἶνε καθ' ὀλοκλήριαν ἀκριβές, διότι οὐδέποτε ὠνόμασα γενικῶς τοὺς *μονομαχοῦντας*; *γλαδιατόρους*, ἀφοῦ μάλιστα ρητῶς ἔγραψα περὶ αὐτῶν, ὅτι δὲν παύουσιν ὄντες ἄξιοι σεβασμοῦ, καίτοι ὑπέκειντο εἰς *κοινωνικὰς προλήψεις*. Ἄλλ' ἂς ἴδωμεν τώρα, ἐκτὸς τῶν **κατὰ** τῶν *μονομαχοῦντων* γραφέντων, προκειμένου περὶ τῶν κκ. Σαμπούρου καὶ Γκαλλιᾶν, τί ἐρρῶνει ὁ αὐτὸς *μασκαριτζίκος* ἄλλοτε **κατὰ** πάλιν τῶν *μονομαχοῦντων*.

Τί ἐρρῶνει; οὔτε περισσώτερον, οὔτε ὀλιγώτερον ὅτι οἱ *μονομαχοῦντες* εἶνε **γλαδιατόροι**; Μὴ γελᾷς, ὦ ἀναγνώστα, καὶ ἀκόμη; αὐτὰ τῆς **ἐσχάτης κοινωνικῆς τάξεως** καὶ **ἐπαγγελματῶν ἀμφισθητουμένης ἀγνότητος**. Καὶ πάλιν, σὲ παρακαλῶ, μὴ γελᾷς, ὦ ἀναγνώστα, μὲ τὸν μωρὸν αὐτὸν ἄνθρωπον.

Ἐπὶ τὰ κείμενα: (Φύλλον «Αἰῶνος» ὑπ' ἀριθ. 3071 τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1875, σελ. 4, στήλ. 2—3):

«Ἐν τισὶ ἐφημερίδι τῆς πρωτευούσης, ἔγραψεν ὁ *Ἀτιμολέων*, κατεγνωρίσθησαν πρὸ τινῶν ἡμερῶν διατριβαί, περιέχουσαι προκλήσεις καὶ παντοίας *κομπορημίας* ἐκφράσεις κατὰ τοῦ κ. Δημητρίου Ράλλη. Οἱ γράφοντες ἀποπειρῶνται διὰ τῶν ἀφηγήσεών των νὰ παραστήσωσιν ἐνώπιον τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας τὸν κ. Ράλλον ὡς *δειλὸν*, ὡς μὴ σεβόμενον τὰς ὑπαγορευσεις τῆς τιμῆς, διότι δὲν ἐδέχθη νὰ *ἔλθῃ εἰς μονομαχίαν* μετ' αὐτῶν. Δὲν πιστεύομεν οἱ Κύριοι οὗτοι νὰ θεωρῶσιν ἑαυτοὺς ἀνωτέρους καὶ ἀνδρειότερους πῶν Ἀγγλων, τῶν Γάλλων, τῶν Γερμανῶν στρατηγῶν, οἰκτινῶν, ἀντὶ ν' ἀποστειλώσιν ἐξυβριστικὰς καὶ βαναύσους ἐπιστολάς, ἢ *σπαθομάχων* νὰ παραστήσωσι πρόσωπον, ἐζήτησαν καὶ ἔλαθον τὴν *ικανοποίησιν* διὰ τῆς *δικαιοσύνης* καὶ τῆς *Πατριδος* των, ἂν ποτε προσεβλήθησαν. Ἐκλέξαντες αὐτὴν διὰ προκλήσεως εἰς *μονομαχίαν* ὄδῶν, πρὸς *ικανοποίησιν* των οἱ *ἀρειμάριοι* διατριβογράφοι, ἐνόμισαν ἴσως, ὅτι *ἐξέθεσαν* τὸν Ράλλον ἐνώπιον τῆς κοινωνίας παριστῶντες αὐτὸν ὡς μὴ *τηροῦντα* τοὺς ὅρους τῆς τιμῆς, ἢ ὡς *ἀναρδρον*. Οἱ τοιοῦτα ἐπιχειροῦντες καὶ τοιαῦτα ἐλπίζοντες λίαν ἐπιπολαίως κρῖνουσιν, ἐὰν μὴ ὅλιως ἀγνοῶσι τὰς *ιδέας* τῆς *ικανότητος* καὶ τῶν *σοβαρῶν φερομένων ἀνθρώπων*. Ἄλλ' ἐκτὸς τούτου ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία συνῶνδ' ἀπὸς ὅσα καὶ αἱ παλαιότεραι καὶ αἱ νεώτεροι κοινωναὶ περὶ ἀρετῆς καὶ ἀνδρείας ἐπέσθευσαν, οὐδέποτε τῆς ἀνδρείας τοῦ *ἄθλου ἀπέπειμεν* εἰς τοὺς **γλαδιατόρους**, εἰς τοὺς **μονομάχους**, εἰς τοὺς *σπαθομάχους*. Οὐχὶ σπανίως, ἀλλ' οἴσως συνιθέστερον *ἐνδοκίμοισιν* ἐν ταῖς *μονομαχίαις* ὡς ἐπιστάμενοι τὴν *χρῆσιν* τῶν ὀπλῶν *τεχνικώτερον ὄντα* πῶς τῆς **ἐσχάτης κοινωνικῆς τάξεως** καὶ **ἐπαγγελματῶν ἀμφισθητουμένης ἀγνότητος**. Τὴν ἀνδρείαν αἱ κοινωναὶ, καὶ *σοβαρὰ* καὶ *σπουδαία*, ἐκτιμῶσιν οὐχὶ διὰ τῶν ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων ἐπιδείξεων, διὰ τῶν *καλομένων* *καπαρταηδαιῶν*, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης *σταθερότητος*, διὰ τῆς ἐμμονῆς εἰς τὸν ὄρον καὶ εἰς τὸ καθήκον, ἐνδὲ τῆς *κατισχύσεως* τοῦ ἀτόμου κατὰ τῶν *σαγηνευμάτων* πῶς ὕλη; διὰ τῶν *θυσῶν* τῶν ἀπολύσεων, καὶ τῶν ἀμοιβῶν, διὰ τῆς ὑπερηφανείας τοῦ φρονήματος, *διὰ τῆς* *παραρησίας* καὶ τοῦ *θάρρους* εἰς τὴν *ἐκφρασιν* τῶν *ὑπαγορευμάτων* τῆς *συνειδήσεως*. *Παροῦσιν* ἢ *ἐπαγγέλλοντες* τῶν **καπανταηλικῶν**, οὔτε συνιστοῦσι ἑαυτοὺς: οἱ θόρυβον ἐν παντὶ ποιοῦντες, καὶ ἐξερχόμενοι τοῦ κύκλου τοῦ ἐπαγγέλματος των καὶ τῶν καθηκόντων των».

Πλειότερα περιττεύουσιν, καίτοι ἐν ἀνάγκῃ δύναμαι

νὰ ἐξακολουθήσω τόσῳ διασκευαστικῶν δι' ἐμὲ ἀγῶνα. Ἐν Ἀθήναις τῆ 25 Ἰουλίου 1883

Νικόλαος Δ. Λεβίδης.

ΦΡΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΦΡΟΣΥΝΑΙ

Ἐπὶ τοῦ θεατρικοῦ οὐρανοῦ τοῦ Παρθενίου οὐδείς κομῆτης ἀκόμη ἀνέτειλεν, ἢ, διὰ νὰ ὀμιλήσωμεν ὡς θνητοί, ὁ θίασος Μένανδρος οὐδὲν ἀκόμη πρωτότυπον ἑλληνικὸν ἔργον ἐδίδαξεν ἠδυνάμεθα νὰ ἐξαιρέσωμεν τὸν *Ἀμφιτρυῶνα*, ὅστις κατὰ τὸ ἥμισυ ἀνήκει καὶ εἰς τὸν κ. Φραγκιᾶν, καὶ τοὺς *Πειρατὰς*, περὶ τῶν ὁποίων μεριμνᾷ καὶ πυρέσει, ὡς πατὴρ, ὁ κ. Λεονάρδος κατὰ πάσαν παράστασιν των, ὡς νὰ διετέλεσεν εἰς ἀθεμίτους σχέσεις μετὰ τῆς Μούσης τοῦ Γάλλου συγγραφέως των. Ἄλλ' ὁ «Ἀπόλλων», ὁ Ἑλλῆν Ἀπόλλων, — παρ' ὀλίγον νὰ γράψω *μυθολογία*, ἐκ τῆς πολλῆς πρὸς τὸ ὄνομα οἰκειότητος, καθ' ὃ Ἀθηναῖος δημοσιογράφος, ὄφειλον πολυτελεστέτην χρῆσιν αὐτοῦ νὰ κάμνω, — ὁ Ἑλλῆν Ἀπόλλων ὑπῆρξε μεγαλοδωρότερος τοῦ ἑβραίου Παρθενίου. Καὶ ἰδοὺ ἡ μία χεὶρ του, ἢ, διὰ νὰ ὀμιλήσω κοινωδουλετικῶς ἐπὶ τὸ οἰκειότερον, ἡ μία πτέρυξ, του ἐνεφανίσθη φέρουσα τὸ *Μηλορ* τῆς *Ἐριδος*, μέχρις ἀναιδείας κατ' ἀκούειν, ὑπεσκαμμένον που καὶ ποῦ ὑπὸ σκολήκων, ἢ ὑπὸ γαρυφάλων, κατὰ τὴν γνώμην ἄλλων, ἀλλὰ πάντοτ' εὐώδες καὶ ἑλληνικώτατον, τῆς *Ἐριδος* ἢ δ' ἄλλη πτέρυξ τοῦ Ἀπόλλωνος, προσήλθεν ὑποδαστάζουσα, οὐχὶ πλέον ἐλαφρὸν γλυκύμηλον, ἀλλὰ, θεῆ μου! *δεκαεπτὰ ὀλόκληρα γυναικῆα κορμιά...* καὶ βέβαια ἡ πτέρυξ αὐτῆ θά ἦτο ἡ δεξιὰ, ἢ ἰσχυρότερα, ἢ πτέρυξ τῆς πλειοψηφίας, ἀφοῦ εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ὑπομείνῃ τὸ *ἄχθος* τῶτων ὄγκων, οἵτινες μεθ' ὄλων τὴν ἐπιμονὴν τοῦ παικτοῦ των νὰ ὀνομάζῃ αὐτὸν *Φροσύνη* καὶ αἱ *δεκαεὶς παρθένοι*, ἐὰν δὲν εἶχον μέσα εἰς τὰς κοιλίας των τὰ συνήθη ἀποτελέσματα θεινοῦ ἐγκλήματος τιμωρομένου ὑπὸ τοῦ νόμου, — λόγος διὰ νὰ βαρύνουν περισσώτερον, — ἀλλ' ἀναμφιβόλως τὰ πτερὰ τῆς παρθενίας των, δι' ὧν ἠδύναντο νὰ καθίστανται ἐλαφρότερα, δὲν τὰ εἶχον πλέον... Μὴ φοβείσθε, ἀναγνώσταί μου, δὲν παραλαλῶ. Ἄλλ' ὁ κ. Φραγκιάτος, συγγραφεὺς τοῦ πρωτοτύπου δράματος *Φροσύνη* καὶ *Δεκαεὶς Παρθένοι*, πρὶν τοῦτο ἔχθες καὶ προχθῆς παρασταθῆ ἀπὸ τῆς σκηνῆς, διεμαρτυρήθη καὶ κατεκόπη εἰς τὰς ἐφημερίδας, ὅτι τὰς Παρθένας του παρανόμως ἀρπάσαντες κατακρατοῦσι... καλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐνοήσῃ ποῖος, ἀλλὰ δὲν εἶνε τοῦτο ἀπόληια παρθενίας; τί λέγεις, αὐστηρὲ ἢ κακαλόγε ἀναγνώστα μου;

Ἄλλ' ἡ ἑλλειψὶς Παρθενίας καὶ ὑπὸ ἄλλην πραγματικωτέρων ἐπιψιν χαρακτηρίζει τὸ πρωτόλειον τοῦτο. Τὸ ὄραϊον αὐτὸ ἐπεισόδιον τῆς νεωτέρας ἱστορίας μας εἶχε τὴν μοῖραν νὰ σαγηνεύσῃ διαδοχικῶς τὴν Μοῦσαν τριῶν ἐκ τῶν γνωστοτέρων ἡμῶν ποιητῶν, εἰμὴ καὶ τετάρτου, τοῦ Ἀλεξάνδρου Ραγκαβῆ, ἂν ἐνθυμούμαι καλῶς. Τῶν τριῶν αἱ Φροσύναι ἀνάλογον τῆς ἡλικίας των ἀπέτελεσαν καὶ τὴν κλίμακα τῆς ἀξίας — ἡ πρῆσβυτέρα εἰς ἀνωτέραν κλίμακα, καὶ καθεξῆς: *Φροσύνη Βαλαωρίτου*, *Φροσύνη Βερναρδάκη*, *Φροσύνη Ἀντωνιάδου* ἐδῶ δυστυχῶς δὲν ἐφκρῆμάθη τὸ τοῦ παραμυθιοῦ: ἡ μικρότερη ἦτον ἡ ἐμμορφότερη.

Τὸ ἐπεισόδιον τῶν Δεκαεπτῶν, καθὼς καὶ αἱ πλείστοι σελίδες ἐκ τοῦ Ἀρματωλικοῦ μας βίου καὶ τοῦ Μεγάλου Ἀ-

γῶνος μετέπειτα, ὡς εὐστόχος καὶ ὑπ' ἄλλων παρετρήθη, δύνανται κάλλιον νὰ ἐπιτύχουν ἀναπλαττόμενα ἐν ποιήματι, ἐν διηγηματι, ἐν ἐποποιῇ, ἢ ἐν δράματι. Διὰ τοῦτο νομίζομεν ὅτι ἡ ἐπικὴ φροσύνη τοῦ Βαλαωρίτου, ἴσταται ὑπεράνω τῶν δύο ἄλλων νεωτέρων ἀδελφῶν τῆς τοῦ Βερναρδάκη καὶ Ἀντωνιάδου, βαρυνούσης ἐπὶ πλέον εἰς τὴν πλάστιγγα καὶ τῆς μαγείας τῆς γλώσσης, τοῦ ἐξόχου οἴστρου τοῦ ποιητοῦ, τοῦ ὄλου μεγαλείου τῆς ἀρματωλικῆς ποιήσεως, τῆς ὁποίας τὸ μυστήριον ἐκείνος μόνος κατέσχε.

Καθὼς ἀνθίξ' ἡ μυδαλιὰ μὲ τὰ πολλὰ τὰ χιόνια, Ἄνοιξε μέσ' τὰ Γιάννινα καὶ ἡ Κυρὰ Φροσύνη, Χρυσὴ ἀχτίδα φειγαριῶν ἔς τὰ σύγνεφα κρυμμένη, Μιά μέρα τὴν ἀπήνησα. Ἐδιάθηκε σιμά μου, Κε' ἐθάμβωσαν τὰ μάτια μου. Κροφὴ ἀνατριχίλα Μ' ἔσφαξε μέσ' τὰ κόκκαλα. Τὸ ἄτι μου τὴν εἶδε, Ἐστούλωσε τὰ πόδια του, ἐτένωσε τὸ μάτι, Κε' ἀπλώνει, ἀπλώνει τὸ λαϊμὸ γὰ νὰ τὴν χαιρετίσῃ Ὀλόγουρά της ἔσταν σὰν ἄνθη, σὰν ἀστέρια, Σὰν ταῖς ρανίδαις τῆς θροσῆς ἔς τῆς κιστρίας τὸ φύλλο, Κόραις πολλαῖς....

Ἦστερον ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν χιλίων ἄλλων τοιούτων στίχων, βλέποντες πόσον ὠραία προσαρμοῦνται εἰς τὴν ἱεραῖδα τοῦ ἡ μαρτυρικῆ καὶ καταλήγουσιν ἐσθλῆς τοῦ ὄραϊου δι' ἧς ὁ ποιητὴς τὴν περιέβαλε, τὴν ἀγαπάτε, δὲν τὴν χορταίνουσι οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς φαντασίας σας, καὶ ὑπὸ τοιαύτην στολὴν τὴν κλείετε' εἰς αἰ ἐντὸς τῆς πατριωτικῆς καρδίας σας. Ἄλλ' ὅταν μετ' ὀλίγον ἐπελθῶν ἕτερος ἱεροφάντης τῆς Μούσης, καὶ τῷ δακτύλῳ δεικνύων τὴν ὑπερνεφέλον νόμφην τοῦ Λευκαδίου ραψωδοῦ, «Κλείσατε τὰ μάτια σας, ὦ Ἕλληνες, κραυγάζει, πρὸ τῆς ἀπατηλῆς ταύτης Σειρήνης; τῆς ἐρασεως! Εἶνε πολὺ αἰθερία, πολὺ ὠραία, θὰ σὰς τυρλώσῃ! ἀντὶ τῆς φωτεινῆς ταύτης σκιάς, ἰδοὺ τί σὰς προσφέρω, ἐν ὀνόματι τῆς ἱστορίας!» Καὶ ἀντὶ τῆς ἡλιοστάλαχτης ἐκείνης κυμαινομένης ὀπτασίας, τὴν ὁποίαν ἀπλώετε τὰ χεῖρα νὰ τὴν πιάσετε, καὶ οἷς φεύγει, σὰν τὸν ἄστρον ἔς τὰ δάχτυλα τοῦ γούτη, ἐντὸς ὠκεανοῦ ἀδαμάντων καὶ σαπφείρων, τρεμοσβύνουσα, σὰς παρουσιάζει ἐστηριγμένη ἀναπαυτικώτατα ἐπὶ τοῦ βραχίονός του εὐσαρκον Γιαννιώτισσαν Δέσποιναν, παλαιὰν τῶν ἡμερῶν, καλοκαμωμένην, μὲ τὸ φέσι ἐπὶ κεφαλῆς, τὸ κοντογούνη ἔς τὸ κορμὶ τῆς, τοὺς πόδας ἐντὸς καθόρου, καὶ ἀφθονον τὸ περιφκρον Γιαννιώτικο φκιασιδί ἐπὶ τοῦ προσώπου, — αἱ! μὰ τὴν ἀλήθειαν, ὅσοι καὶ ἂν εἶνε ἐνδιαφέρουσα, εὐειδῆς καὶ τιμῆα ἢ εἰκῶν, δὲν δύνασθε ν' ἀποφύγητε μορφασμῶν δυσαρσεσκείας ἐπὶ τῇ ἀκαίρῳ διαταράξει τῆς ἐκστατικῆς ὑμῶν ἀπολαύσεως ἂν δὲν προὔπῆρχεν ἐπὶ τοῦ σωματικοῦ στερεώματος τὸ πρᾶγμα' ἠδύνασθε νὰ ἀσπασθῆτε τὴν κολλιπάριον Γιαννιώτισσαν...

Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ ἕτερος οὗτος ἱεροφάντης τῶν Μουσῶν εἶνε ὁ Δημήτριος Βερναρδάκης. Σέβωμεν τὸν διαπρεπῆ ἱστορικόν, θαυμάζωμεν τὸν ποιητὴν τῆς Μερόπης, τιμῶμεν τὸν εὐρυμαθῆ λόγιον, ἀλλὰ συγχρόνως τολμῶμεν νὰ ἐμολογήσωμεν ὅτι καθ' ἡμᾶς ἄτυχῆς ἔργον ἀνελάθειν ὡς ψυχρὸς καὶ διδασκαλικὸς ἐπικριτὴς τοῦ Βαλαωρίτου, καὶ τοῦ πρὸς τὸν Πατριάρχην Διθυράμβου, ὅτε μετὰ τὸν πανελλήνιον ἐνθουσιασμὸν ὃν διέγειρε, παρουσιάζετο δριμύς αὐτοῦ ἐπιτιμητὴς ἐν τῇ *Νέῃ Ἡμέρᾳ* μέχρι καὶ τῆς στίξεως, καὶ τοῦ ἐλαχίστου τυπογραφικοῦ παροράματος, καὶ

ἐμμετώτερον μετέπειτα τῆς Φροσύνης του, διὰ τῆς συγγραφῆς τῆς ἰδικῆς του *Εὐφροσύνης*, τὴν ὅποιαν, ὡς ὑπονοεῖ ἐν τῷ προλόγῳ, ἔγραψεν οὐχὶ τόσοσιν διὰ νὰ γράψῃ δράμα, ἀλλὰ διὰ νὰ κτυπήσῃ, ὡς φιλαλήθης ἱστορικός, τὰ ποιητικὰς αὐθαιρεσίας τοῦ συναδέλφου του. Ναι, τίς ἀρνεῖται ὅτι ἡ Βερναρδάκειος *Εὐφροσύνη* εἶνε ἐκ τῶν ἀξιολογωτέρων δραματικῶν προϊόντων! Ἄλλ' ἡ Βαλαωρίτειος,

Χρυσὴ ἀχτίδα φεγγαροῦ ἔς τὰ σύγγραφα κρυμμένη, ἴσταται ὑψηλότερα, καὶ ἂν ὁ πρῶτος εἶνε τὸ κύρος τῆς ἱστορίας, ὁ δεύτερος εἶνε ἡ μαγεία τῆς ποιήσεως.

* * *

Συγγνώμην· παρ' ὀλίγον νὰ λησμονήσωμεν τὴν *Φροσύνην* καὶ τὰς δεκαεὶς *Παρθένους* τοῦ κ. Φαραντάτου, ἐξ ὧν ὀρμώμενοι παρεξέτραπην εἰς τὰς παρατόλμους ἰσως ταύτας σημειώσεις. Ἐλέγομεν λοιπὸν ὅτι καὶ τὴν ἐμπνευσιν ἀκόμη τοῦ ἔργου χαρακτηρίζει ἐλλειψίς παρθεनियाς. Μετὰ τὸν Ραγκαβῆν, τὸν Βαλαωρίτην, τὸν Ἀντωνιάδην, τὸν Βερναρδάκην, ὁ κ. Φαραντάτος ἔρχεται πέμπτος. Σάνα ποῦμε, ἐθεμελίωσε τὸ κόμμα τῶν πέμπτων ἐν τῇ πολιτικῇ... τῆς Κυρᾶ Φροσύνης. Ἐφαντάσθη τρόπον τινὰ νὰ φανῇ ὁ Τρινοῦπη; τῆς Τέχνης. Περιφρονῶν, ὡς φαίνεται, τὸν Ραγκαβῆν, ἀηδιόζων τὸν Ἀντωνιάδην, μὴ ὑποφέρων τὸν Βερναρδάκην, καὶ μὴ προσέχων εἰς τὸν Βαλαωρίτην, ἐπελάθετο, πεποισθῶς ἐπὶ τὴν ἀνωτέραν ποιητικὴν ἀξίαν του, νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν προσήκουσαν περιωπὴν τὸ ἐκπεσὸν θέμα· διότι αὐτῷ μόνον δικαιολογεῖται ἡ συγγραφή τῆς *Φροσύνης* αὐτῆς μετὰ τόσας τόσων γερῶν ποιητῶν. Λοιπὸν, δυοῖν θάτερον: ἢ τὸ ἔργον δὲν ἦτο καμμία ἀνάγκη νὰ γραφῆ, ἢ γραφὲν ὄφειλε νὰ εἶνε ἀνώτερον πάντων τῶν πρὸ αὐτοῦ.

Ἄλλ' ἰδοὺ ἐπάνω κάτω τί συνέβη: Ὁ νέος κ. Φαραντάτος, ἔχων ἤδη πεποισθῆναι ὅτι εἶνε ποιητῆς, φιλοδοξεῖ νὰ θριαμβεύσῃ καὶ ὡς δραματικὸς ποιητῆς· ἀλλὰ τοῦτο διὰ τῆς συντομωτέρας ὁδοῦ· Ἰούλιος εἶνε, τρεῖς δραματικοὶ θίασοι δισκαδεάζουν καθ' ἑσπέρας τὸ κινόν, μοναδικὴ εὐκαιρία! ποῦ νὰ σπᾶν τὸ κεφάλι του, ἀναζητῶν εἰς βιβλία ὑποθέσεις, καὶ ἀνασκαλεῖται τὸ δραματικὸν αὐτῶν στοιχεῖον, καὶ ἀποκαθαίρων αὐτὰς εἰς δράματα! ἰδοὺ τέσσαρες τόμοι πρὸ αὐτοῦ, ἀνιλεῶς ἐξαντλοῦντες τὸ θέμα· ἂς προστεθῇ καὶ αὐτός, τί πειράζει; τὸ θῆμα δὲν ἔχει πλέον δυνάμεις, θὰ ὑποταχθῇ εἰς τὴν μοῖραν του... Καὶ ἔπεται παρωδία κατὰ τὰ μᾶλλον καὶ ἦττον τοῦ Βερναρδάκην, ὡς μόνως πρωτοτυπίας ἐφόδια φέρουσα ἕνα ἐπὶ πλέον θάνατον, ἂν ἐν τῇ τελευταίᾳ πράξει διαπράττει ὁ ποιητῆς διὰ τῆς χειρὸς τοῦ Μουχτάρ κατὰ τῆς συζύγου του.

Ἐκ τοῦ προγράμματος, τοῦ ἀναγγέλλοντος τὴν τελευταίαν παράστασιν, εἶγεν ἀπαλειφθῆ, χάριν συντομίας ἰσως, τὸ δεκαεὶς, καὶ ἀνεγινώσκετο:

Φροσύνη καὶ αἱ Παρθένοι.

Ἐπαναλαμβάνομεν δὲ καὶ ἡμεῖς:

Φροσύνη καὶ τί παθαίνει...

᾽Θγουλουλοῦ.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Πρακτορεῖον Χαδᾶ

Βηρυτὸς, 6 Αὐγούστου. Σήμερον, ἐγένετο ἐνταῦθα ἐν κροῦσμα χολέρας ἀσφυκτικόν, ἐπενεγκλόν τὸν θάνατον ἐντός

12 ὥρων εἰς συνοικίαν κειμένην μακρὰν τοῦ λοιμοκαθαρητηρίου. **Μαδρίτη**, 7 Αὐγούστου. Ἡ τῆς Βαδογιόζης στάσις κατεστάλη ἐντελῶς. Οἱ μὴ συλληφθέντες ἐκ τῶν ἀνταρτῶν κατέφυγον εἰς Πορτογαλίαν. Ἐσυχία ἐπικρατεῖ ἐπ' ἅπασαν τὴν ἰβηρικὴν χερσόνησον.

Παρίσιος, 7 Αὐγούστου. Αἱ πρὸς ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας ἑλληνικοῦ δανείου διαπραγματεύσεις, αἱ πρὸ ἑπτὰ ἐβδομαδῶν καταλήξεται εἰς συνενόησιν, οὐδεμίαν ἔσχον τότε ἐκβασιν, τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως δηλωσάσης ὅτι ἀδύνατον νὰ συγκληθῇ ἡ Βουλὴ εἰς ἑκτακτον σύνοδον. Αἱ διαπραγματεύσεις αὐταὶ ἐπανεληφθήσονται ἐπὶ τῶν αὐτῶν βάσεων περὶ τὰς ἀρχὰς Νοεμβρίου, ὀλίγον πρὸ τῆς συγκλήσεως τοῦ Κοινοβουλίου εἰς τακτικὴν σύνοδον. Καταδειχθέντος ἐκ τῶν πρώτων διαπραγματεύσεων ὅτι σπουδαῖαι διαφοραὶ γνώμων ἐπὶ τῶν ὥρων τῆς συμβάσεως δὲν ὑπῆρχον, δύναται τις νὰ εἰκάσῃ, ὅτι ἡ συνομολόγησις τοῦ δανείου δὲν θέλει παρουσιάσει δυσκολίας, καθόσον ἡ κατάστασις τῆς ἀγορᾶς εἶνε οὐχ ἦττον τῆς τότε εὐνοϊκῆ.

Βηρυτὸς, αὐθημερόν. Χθὲς τὸ ἑσπέρας καὶ δεύτερος ἀπεθίωσεν ἐκ χολέρας ἐκτός τοῦ λοιμοκαθαρητηρίου.

Καῖρον, αὐθημερόν. Χθὲς ἀπέθανον ἐκ χολέρας 68. Ἡ χολέρα ἐλαττοῦται μετὰ μεγάλης ταχύτητος. Τοῦτο θεωρεῖται ὡς συνέπεια ἰσχυρᾶς τοῦ Νείλου πλημμύρας.

Βερολίον, αὐθημερόν. Ὁ πολωνὸς ποιητῆς Κρασεβσκις, συλληφθεὶς ὡς κατηγορούμενος ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ, ἀπεφυλακίσθη προσωρινῶς.

Κων)πολις, αὐθημερόν. Ἐπίσημον. Ἡ ὑγειονομικὴ ἀρχὴ ἀπεράσισε νὰ περικλείσῃ τὴν Βηρυτὸν δι' ὑγειονομικῆς ζώνης. Συγχρόνως διέταξε δεκαπενθήμερον καθάρισιν διὰ τὰς ἐκ Βηρυτοῦ προελεύσεις. Ἡ καθάρισις αὕτη θὰ τελεθῆται ἐν τοῖς λοιμοκαθαρητηρίοις Ρόδου καὶ Σμύρνης.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΙΑ

- ΚΥΡΙΑΚΗ 8 π. μ. Διὰ Καλαμάκιον καὶ ἐκ Νέας Κορίνθου δι' Ἰτέαν, Γαλαξίδιον, Λέγον, Νάυπακτον καὶ Πάτρας.
- ΚΥΡΙΑΚΗ 8 μ. μ. Διὰ Λαύριον, Ἀλιβερίου, Χαλεΐδα, Λίμνην, Ἀταλάντην, (Ἀϊδηλὸν κατὰ τὸ θέρος), Στυλιδᾶ, Ὠσεὺς Μιζέλην, Ἀλμυρόν καὶ Βόλον.
- ΚΥΡΙΑΚΗ 8 μ. μ. Διὰ Σύρον, Πάρον, Νάξον, Ἴον, Ἄρρογον καὶ Θήραν.
- ΤΡΙΤΗ 6 1) 2 π. μ. Αἴγιον, Πόρον, Ὑδραν, Σπέτσας, Χέλιον, Ἄστρος Ναύπλιον.
- ΤΡΙΤΗ 7 μ. μ. Διὰ Σύρον, Ὑστέρνα Τήνον, Κόρθον καὶ πόλιν Ἀνθρον, καὶ κατὰ δεκατετραήμερον διὰ Γαῖριον Ἀνθρον, Κάρυστον, Κόρινθον καὶ Σμύρον.
- ΤΕΤΑΡΤΗ 7 π. μ. Διὰ Καλαμάκιον καὶ ἐκ Νέας Κορίνθου, ἐν μὲν ἀπὸ τμήματος κατ'εὐθεῖαν διὰ Πάτρας, Κέρκυραν, Βρενέσιον ἔτερον δὲ δι' Ἰτέαν, Γαλαξίδιον, Βιτρινέτσαν, Αἴγιον, Νάυπακτον, Μεσολόγγιον, Κολώνην, Λάκωνον, Κατὰκωλον.
- ΤΕΤΑΡΤΗ 8 μ. μ. Διὰ Χαλεΐδα, Βόλον, Σιάθον καὶ Σκάπελον.
- ΠΕΜΠΤΗ 7 π. μ. Ὑδραν, Σπέτσας, Ναύπλιον. 7 μ. μ. Σύρον, Σέριφον, Σίφνον, Μήλον.
- ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 7 π. μ. Διὰ Καλαμάκιον καὶ ἐκ Νέας Κορίνθου κατ' εὐθεῖαν διὰ Πάτρας, Λάκωνον, Κεφαλληνίαν, Παζοῦς, Κέρκυραν ἐκ Πατρῶν ἔτερον ἀπὸ τμήματος τὴν πρῶταν ἐκαστοῦ Σαββάτου διὰ Μεσολόγγιον, Ἀστακόν, Μύτικα, Ζαθέρδα, Ἀλέξανδρον, Ἰθάκην, Πρέβεζαν, Σαλαμίαν, Βουτσαν, Μενίδιον καὶ Καρφασσάρην.
- ΣΑΒΒΑΤΟΝ 7 π. μ. Δι' Αἴγιον, Πόρον, Ὑδραν, Σπέτσας, Χέλιον, Ναύπλιον, Λεωνίδιον, Κυπαρίσι, Μονεμβασίαν, Κύθηρα, Γύθειον, Λιμέν, Καλάμας.
- ΣΑΒΒΑΤΟΝ 7 1) 2 π. μ. Διὰ Κέα, Κόθον, Σύρον, Τήνον, Μύκονον καὶ Κρήτην.